

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Slováci s (česko)slovenská (ne)jednota. Premeny slovenskej otázky v 30. rokoch 20. storočia

Autor: PhDr. Róbert Arpáš, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD.

Kritériá hodnotenia habilitačnej práce

1. Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce

Habilitant si za tému práce zvolil problematiku, ktorú historická obec spracováva v čiastkových bodoch, nie ako ucelený celok. Vzhľadom na rozdielne metódy, prístupy, názory v tomto smere. Hneď v úvode treba povedať, že autor predkladá prácu ako súbor vedeckých článkov, venovaných problematike, ktoré publikoval za ostatné roky svojho vedeckého bádania. Vo finálnej fáze vytvárajú navonok kompaktný celok, avšak sú poznačené stavom bádania v čase vzniku, t. j. časť výsledkov, autorom spomenutá, je už inovovaná novšími poznatkami. Na ich základe mohol habilitant prehodnotiť niektoré z výsledkov, resp. prístupov k sledovaným javom, či osobnosti. Vyzdvihujem snahu habilitanta o syntetizujúci text, interpretáciu použitých podkladov, ako i pramennej bázy.

2. Posúdenie úrovne spracovania práce

Z predloženej práce je zrejmé, že téma československej (ne)jednoty je aktuálna aj v súčasnosti. Pri jej tvorbe autor vychádzal z relevantných odborných zdrojov. Nielen v knižnej podobe, ale najmä z archívnych fondov. Preukázal komparačné schopnosti, znalosť terminológie, schopnosť interpretácie. Úroveň spravovania dokresľuje aj fakt, že autor osvetlil skutočnosti doteraz rozoberané útržkovito. Úvodný rozbor publikácií vnímam ako adekvátny vstup do problematiky, s precíznym poukazom na premeny prístupov k otázke, podľa období, v ktorých predstavené diela vznikali. Oceňujem, že autor venoval pozornosť novším dielam, s dôrazom na najnovšie prístupy, ktorých bol habilitant súčasťou. Možno spomenúť napríklad publikáciu Čechoslovakizmus z roku 2019. S ohľadom na archívne zdroje poukazuje na roztrúsenosť fondov z ktorých

vychádzal, čo dokazuje, že autor sa venuje otázke dlhodobo. V tomto smere bolo náročné, v niektorých prípadoch zložité, relevantné fondy dosiahnuť. Pre potencionálneho bádateľa sú naznačené viaceré biele miesta, ktorým sa autor nevenuje, ale poukazuje na ne, ako ďalší smer v bádani. Je možné, podľa autora, hovoriť o novom prehodnotení prístupu k čechoslovakizmu? Pýtam sa, keďže je to kľúčová otázka, ktorá sa vynára vo všetkých kapitolách, avšak podľa oponentky, bez očividnej odpovede v tomto smere. Otázky kladené v úvodnej časti, s. 9, Slovensko verzus Čechy, sa autor snažil zodpovedať. Treba povedať, že na zvolenom priestore bolo možné venovať pozornosť len jednému z rozsiahleho okruhu nastolených otázok. Záverečné zhrnutie mohol autor prehodnotiť s dôrazom na nový pohľad, ktorý deklaruje v úvode.

3. Prínos a úroveň výsledkov práce

Autor na 96 stranách podáva výklad, analyzuje československú (ne)jednotu v 30. rokoch 20. storočia. Primeranú pozornosť venoval názorovej rozdielnosti politického spektra. Odkryl krízu československej jednoty. Osobitnú pozornosť venoval síce školskej otázke (reformy) na agrárnom zjazde, avšak menej pozornosti sa ušlo I. Déerovi. Nedá mi sa neopýtať, prečo sa otázke venoval len optikou Pravidiel slovenského pravopisu? Áno, boli významné, avšak uvítala by som širšie rozpracovanie troch memoránd Déera, ktoré nenašli dostatočnú politickú pôdu, resp. odozvu. Zaslúžil by si hlbší priestor, aj s ohľadom na viacnásobné použitie na ministerských postoch. Tretia kapitola dokumentuje snahu o presadenie štátnej idey prostredníctvom sviatkov, i obrazu Veľkej Moravy. Uvedenej téme sa venovala v monografii S. Otčenášová. Hoci primárne vychádzala z učebníc dejepisu, habilitant mohol tento aspekt v texte aspoň naznačiť. Celkovo, v mnohých aspektoch, posúva text úroveň vedeckého bádania dopredu. Metodologické uchopenie metódou sondy chápem, ale v kontexte práce sa dali použiť aj iné metódy, čo ale neznižuje kvalitu predloženej práce. Ako pozitívum vnímam pluralitu, poukázanie na predstavy viacerých zástancov československej (ne)jednoty. Multiperspektívny pohľad. Spleť a prepojenosť názorových postojov na tzv. slovenskú otázku. Mala idea československej jednoty šancu na úspech? Ako vnímali otázky národnej identity politickej strany v Čechách a na Slovensku?

4. Posúdenie formálnej stránky práce (jazyk, štýl, štruktúra)

Štruktúra práce je logická, prehľadná, v súlade s názvom. Autor korektne cituje odbornú literatúru. Štylistická i grafická úroveň je na zodpovedajúcej úrovni.

5. Explicitne vyjadrený návrh na udelenie (resp. neudelenie) vedecko-pedagogického titulu docent

Habilitačnú prácu PhDr. Roberta Arpáša, PhD. hodnotím ako prínosnú. Odporúčam jej prijatie do habilitačného konania. Po úspešnej obhajobe udeliť vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore história.

Topoľčany, 14. júna 2020

doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD.